

Национален съвет за журналистическа етика

РЕШЕНИЕ

№ 29 от 20.12.2022 г.

Комисията по журналистическа етика на свое редовно заседание на 20.12.2022 г. в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Нели Огнянова

ЧЛЕНОВЕ: Александър Кашъмов
Бойко Василев
Весислава Антонова
Гена Трайкова
Даниела Тренчева
Диляна Илиева
Илия Вълков
Ирина Недева

изслуша доклада по жалба с вх. № 09-016 на Х.Ц. по повод публикация в медийната група от сайтове *Пловдив 24*, *София 24*, *Бургас 24*, *Благоевград 24*, *Варна 24* от 02.06.2022 г., озаглавена „Тежки дни очакват майката, убила детето си по особено жесток начин“. Според жалбоподателя, публикуваният текст нарушава разпоредби на Етичния кодекс на българските медии.

I. ПРОЦЕДУРА

Жалбата, заведена с вх. № 09-016/2022 г., е допустима, предвид обстоятелствата, че е подадена в срок, отнася се до нарушение на Етичния кодекс на българските медии и съдържа всички необходими реквизити.

Във връзка с чл. 10, ал. 6 от Правилника за дейността на Комисията за журналистическа етика, е потърсено становище на медията. **Отговор не е получен.**

II. ЖАЛБА

Жалбоподателят посочва, че статия с едно и също заглавие и съдържание е публикувана в групата от сайтове: *Пловдив 24*, *София 24*, *Бургас 24*, *Благоевград 24*, *Варна 24*. Към текста е приложена снимка на жалбоподателя, вместо на жената, за която се смята, че е извършила престъплението. Преди да подаде жалба до Комисията, Х.Ц. е провела разговор с представител на медията да сваля снимката ѝ от сайтовете. От медията са редактирали съдържанието на публикацията на един от сайтовете, но статията и снимките към нея са били републикувани и от другите посочени сайтове в групата от медии. Заради това жалбоподателят е трябвало да се свърже отново с техен представител с искане да свалят

<http://mediaethics-bg.org>

снимката от всички сайтове. „Сега я няма, но продължава да излиза в Гугъл. Имам малки деца, не искам това да виждат“, пише Х. Ц. до Комисията.

В жалбата се отправя искане към Комисията по журналистическа етика да постанови нарушение на Етичния кодекс на българските медии.

III. РАЗПОРЕДБИ ОТ ЕТИЧНИЯ КОДЕКС НА БЪЛГАРСКИТЕ МЕДИИ, ЧИЕТО НАРУШАВАНЕ СЕ ТВЪРДИ:

1.1. Точност

1.1.1 Ще предоставяме на обществото точна и проверена информация и няма преднамерено да скриваме или изопачаваме факти.,

1.1.3 Няма да подвеждаме обществото и ясно ще посочваме къде са използвани манипулирани текстове, документи, образи и звуци.,

1.1.4 Ясно ще разграничаваме фактите от коментарите и предположенията.,

1.2.1 Ще публикуваме ясна и достатъчно забележима поправка, щом бъде доказано, че е публикувана неточна или подвеждаща информация, и ще се извиним, ако е необходимо.

1.3 Източници

1.3.1 Ще се стремим да проверяваме информацията преди нейното публикуване, като търсим и използваме различни източници, и доколкото е възможно ще посочваме нейния произход.,

2.3 Неприкосновеност на личния живот.

2.3.1 Уважаваме неприкосновеността на личния живот на всеки.

2.3.2 Ще избягваме публикуването на снимки и записи, направени извън обществените места, ако засегнатите лица не са съгласни.

2.3.3 Няма да засилваме мъката на хората, попаднали в беда или пострадали от престъпление, и ще съобщаваме такива информации със съчувствие и сдържаност.

IV. СТАНОВИЩЕ НА ОТВЕТНАТА СТРАНА

Няма получено становище на ответната страна.

V. ФАКТИ

Публикацията преразказва прессъобщение на Окръжната прокуратура в Пловдив, която разследва убийство на дете. Заподозряна е майката, която не е осъждана. Описан е и начинът на извършване на убийството. Цитирани са текстове от Наказателния кодекс, както и е посочено наказанието, ако престъплението бъде доказано. Твърди се, че предполагаемата извършителка на убийството е Л.Х., която е направила опит да се самоубие и е под наблюдение на психиатър.

Прикачено е и видео с воден знак на сайта „Пловдив 24“, в което се виждат общи кадри от къщата в село Желязно, обл. Пловдив, където е извършено убийството.

Проверка на Комисията за журналистически етика показва, че публикацията – с едно и също заглавие, текст, снимка и видео, е разпространена в подсайтовете *Благоевград24*, *Варна24*, *Бургас24*. На снимката се виждат жена и дете. Към снимката има информация, че fotografiaята е взета от *Фейсбук*. Ако е имало други фотографски изображения, то те са изтрити.

В жалбата се твърди, че погрешно публикуваните снимки са изтрити, но търсачката Гугъл продължава да показва в резултатите от търсене по името на майката, обвинена за убийство, снимки на жалбоподателката, преди това взети от социалната мрежа фейсбук и качени погрешно от медийната група от сайтове *Пловдив 24, София 24, Бургас 24, Благоевград 24, Варна 24* от 02.06.2022 г.,

Така че към момента жалбата е срещу Гугъл.

VI. МОТИВИ

КЖЕ обсъди дали е нарушение по отношение на точност на информацията и проверка на фактите. Публикацията преразказва съобщение на прокуратурата. То е предадено точно, цитирано е коректно.

КЖЕ не открива нарушение в методите, описани от Етичния кодекс, по които е събирана информацията за тази публикация – от източници от прокуратурата и следствието. Проблематично е обаче използване на снимки от социални мрежи без съгласието на лицата. В жалбата се твърди, че това се е случило в миналото, но след искане на жалбоподателката нейни илюстративни снимки, взети от фейсбук и погрешно добавени към публикацията за убийството, са свалени и към момента публикациите са придружени само от снимки на действителната обвиняема. Те са много, защото случаят се следи в развитие.

В случая жалбата не третира самото използване на снимката на жалбоподателката без нейно съгласие, което също е самостоятелен проблем, а използването ѝ точно *като илюстративна снимка* към публикация за убийство. По този начин жалбоподателката е злепоставена, с нея се свързва убийство, което тя не е извършила. Пропуски и неволни грешки, като неточни снимки, дати, данни и т.н. могат да доведат до различни непредсказуеми последствия за описаните в публикациите лица и медиите трябва да бъдат особено внимателни. Но към момента на разглеждане на жалбата претенциите на жалбоподателката вече не са към сайтовете а към търсачката Гугъл.

Правата на лицата към интернет търсачките са предмет на решение на Съда на ЕС *Google Spain* (C-131/12), произнесено през май 2014 г. В него Съдът заключава, че извършваните дейности от търсачки (*Google* в конкретното решение) представляват обработване на лични данни, което може да засегне значително основните права на личен живот и на защита на личните данни. На това основание всяко лице, независимо дали е гражданин на държава членка на ЕС или не, може да поиска от лицето, предоставящо услуги за търсене в интернет на територията на съответната държава-членка на ЕС, да бъдат заличени връзките към интернет страници, съдържащи информация, която нарушава неговите права, дори и в случаите, когато публикуването на информацията само по себе си е законно. *Правото да бъдеш забравен* е доразвито в чл. 17 от Регламент (ЕС) 2016/679.

Правото да бъдеш забравен не е предмет на Етичния кодекс на българските медии.

На основата на събраната информация и направения анализ, във връзка с чл. 17, ал. 1 от Правилника за дейността, Комисията за журналистическа етика прие следното

РЕШЕНИЕ:

Намира жалба по жалба с вх. № 09-016 на Х.Ц. по повод публикация в медийната група от сайтове *Пловдив 24*, *София 24*, *Бургас 24*, *Благоевград 24*, *Варна 24* от 02.06.2022 г., озаглавена „Тежки дни очакват майката ,убила детето си по особено жесток начин“ за **основателна** по отношение на нарушение на чл. 1.2.1 *Ще публикуваме ясна и достатъчно забележима поправка, щом бъде доказано, че е публикувана неточна или подвеждаща информация, и ще се извиним, ако е необходимо.*

Жалбата е неоснователна по останалите разпоредби на Етичния кодекс на българските медии.

Етичната комисия препоръчва на сайта *Пловдив 24* да се извини в отделна публикация на жалбоподателя.

Използваме случая да припомним, че българските медии следва да бъдат внимателни и отговорни, когато използват снимки от интернет, в частност от социалните мрежи. Проблемите на такова поведение от страна на медиите са поне три:

- А) Снимките са **обект на авторско право** и трябва да се иска разрешение от носителя на права за публикуването им;
- Б) Разпространение на снимки без съгласието на изобразеното лице е **намеса в личния живот**, която подлежи на определени изисквания;
- В) Възможно е разпространение на снимков материал да доведе до **неоснователно засягане на доброто име на лицата**.

Председател на КЖЕ:

Нели Огнянова

*Изпълнителен директор
на Фондация „НСЖЕ“*

Ева Петрова